

МІНІСТЕРСТВО
ОХОРОНИ
ЗДОРОВ'Я
УКРАЇНИ

МІНІСТЕРСТВО
ОСВІТИ І НАУКИ
УКРАЇНИ

UKRAINE
HERBAL PRODUCTS
ASSOCIATION

19 лютого 2021 р.
м. Київ, Україна

НАУКА, ПРАКТИКА ТА ОСВІТА

PLANTA+

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ О.О. БОГОМОЛЬЦЯ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ПРИВАТНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
“КИЇВСЬКИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ”
ІНСТИТУТ БОТАНІКИ ІМ. М.Г. ХОЛОДНОГО НАН УКРАЇНИ
АСОЦІАЦІЯ ВИРОБНИКІВ ФІТОСИРОВИНИ УКРАЇНИ

«PLANTA+. НАУКА, ПРАКТИКА ТА ОСВІТА»

**Матеріали
Міжнародної науково-практичної конференції**

**19 лютого 2021 року
м. Київ**

МИНИСТЕРСТВО ЗДРАВООХРАНЕНИЯ УКРАИНЫ
МИНИСТЕРСТВО ОБРАЗОВАНИЯ И НАУКИ УКРАИНЫ
НАЦИОНАЛЬНЫЙ МЕДИЦИНСКИЙ УНИВЕРСИТЕТ
ИМЕНИ А.А. БОГОМОЛЬЦА
НАЦИОНАЛЬНЫЙ ФАРМАЦЕВТИЧЕСКИЙ УНИВЕРСИТЕТ
ЧАСТНОЕ ВЫСШЕЕ УЧЕБНОЕ ЗАВЕДЕНИЕ
"КИЕВСКИЙ МЕДИЦИНСКИЙ УНИВЕРСИТЕТ"
ИНСТИТУТ БОТАНИКИ ИМ. М.Г. ХОЛОДНОГО НАН УКРАИНЫ
АССОЦИАЦИЯ ПРОИЗВОДИТЕЛЕЙ ФИТОСЫРЬЯ УКРАИНЫ

**«PLANTA+.
НАУКА, ПРАКТИКА И
ОБРАЗОВАНИЕ»**

**Материалы
Международной научно-практической
конференции**

**19 февраля 2021 года
г. Киев**

MINISTRY OF HEALTH OF UKRAINE
MINISTRY OF EDUCATION AND SCIENCE OF UKRAINE
BOGOMOLETS NATIONAL MEDICAL UNIVERSITY
NATIONAL UNIVERSITY OF PHARMACY
PRIVATE HIGHER EDUCATIONAL INSTITUTION
"KYIV MEDICAL UNIVERSITY"
M.G. KHOLODNY INSTITUTE OF BOTANY
UKRAINE HERBAL PRODUCTS ASSOCIATION

**«PLANTA+.
SCIENCE, PRACTICE AND
EDUCATION»**

**The proceedings
of the International Scientific and Practical
Conference**

**February 19, 2021
Kyiv**

УДК 615.322(477)(082)

P-71

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Мінарченко В. М., доктор біологічних наук, професор
Карпюк У. В., доктор фармацевтичних наук, професор
Бутко А. Ю., кандидат фармацевтичних наук, доцент
Ковальська Н. П., кандидат фармацевтичних наук, доцент
Ламазян Г. Р., кандидат фармацевтичних наук, доцент
Чолак І. С., кандидат фармацевтичних наук, доцент
Ємельянова О. І., кандидат медичних наук, доцент
Махиня Л. М., кандидат біологічних наук, доцент
Струменська О. М., кандидат медичних наук, доцент
Підченко В. Т., кандидат фармацевтичних наук, доцент

P-71 PLANTA+. НАУКА, ПРАКТИКА ТА ОСВІТА: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (Київ, 19 лютого 2021 р.). – Електрон. дані. – Київ, ПАЛИВОДА А. В., 2021. 621 с.

ISBN 978-966-437-606-5.

Збірник містить матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «PLANTA+. НАУКА, ПРАКТИКА ТА ОСВІТА». У збірнику опубліковано результати наукових досліджень провідних вчених України та іноземних фахівців з питань фітохімічного аналізу, стандартизації лікарської рослинної сировини, інтродукції, ресурсознавства лікарських рослин. Висвітлено питання технології та аналізу лікарських засобів рослинного походження, дієтичних добавок, лікувально-профілактичних та косметичних засобів. Представлені фармакологічні дослідження з питань безпеки та застосування у клінічній практиці лікарських засобів рослинного походження. Розглянуто проблеми модернізації навчального процесу та орієнтації на дистанційне навчання у закладах освіти.

Матеріали представляють інтерес і можуть бути корисними для широкого кола наукових та науково-педагогічних працівників наукових установ, закладів вищої освіти фармацевтичного, медичного, біологічного профілю, докторантів, аспірантів, студентів, співробітників фармацевтичних підприємств та громадських організацій.

Друкується в авторській редакції. Відповідальність за достовірність наданого для видання матеріалу несуть автори одноосібно. Будь-яке відтворення тексту без згоди авторів забороняється.

УДК 615.322(477)(082)

© Національний медичний університет
ім. О. О. Богомольця, 2021

© Колектив авторів, 2021

ISBN 978-966-437-606-5

Висновки. Згадані інтродуценти дуже часто зустрічаються в озелененні завдяки їх високій декоративності, результатам первинної інтродукції – стійкості, можливостям розмноження вони рекомендовані для використання в низці екоотопів Лісостепу України та наших міст. Згідно результатів власного дослідження в данному регіоні інтродуковано 34 види горобини, 8 її сортів та 2 форми.

Найбільша колекція роду *Sorbus* L. зібрана в дендропарку «Тростянець» НАН України на Чернігівщині (17 видів). Другим осередком концентрації горобин в Україні є Полтавська область (12 видів), в ботанічному саду імені О.В. Фоміна – 14 видів, в Національному дендропарку «Софіївка» НАН України – 12 і в дендрарії Національного ботанічного саду НАН України імені М.М. Гришка – 10 видів.

Нині дослідження вказаних інтродукованих видів зорієнтовані на поглиблене вивчення їх біологічних особливостей, сортового складу виду не тільки в ботанічних садах та дендраріях, а й в озеленувальних об'єктах міст, присадибних ділянках, тощо.

Перелік посилань:

1. Базилевская Н.В. Теория и методы интродукции растений /Н.В. Базилевская – М.: Изд-во Моск. ун-та, 1964. –131 с.
2. Интродукция растений и зеленое строительство Донбасса – К.: Наукова думка, 1970. – 178 с.
3. Комаров В.Л., Цизерлинг Ю.Д. Род *Sorbus* L /В.Л.Комаров, Ю.Д. Цизерлинг // Флора СССР. – 1939, Т 9. – 372 с.
4. Кохно Н.А. К методике оценки успешности интродукции растений и зеленого строительства /Н.А. Кохно. – К.: Наукова думка, 1980. – С. 52-54.
5. Мельниченко Н.В. Интродукция видов рода *Sorbus* L. В Украине и перспективы их использования / Н.В. Мельниченко // Интродукція рослин. – 1999. – №2, - С 37-42

АКТИНІДІЯ (*ACTINIDIA LINDL*) – ПЕРСПЕКТИВНА ПЛОДОВА ЛІАНА ДЛЯ ВЕРТИКАЛЬНОГО ОЗЕЛЕНЕННЯ

Мельниченко Н.В., Одінцова М.О.,

Національного педагогічного університету імені Михайла Петровича

Драгоманова, м. Київ, Україна

n.v.melnychenko@gmail.com, marinaodintsova1999@gmail.com

Вступ. Субтропічні плодові культури, в тому числі актинідія (ківі) – рослинні постачальники цінних і корисних речовин для людини. Всі вони інтродуковані з інших країн, їх кількість постійно збільшується.

Серед таких плодових культур особливо цінною є актинідія, яка повинна зайняти гідне місце в нашому саду і на нашому столі, як досить цінний дієтичний і лікувально-профілактичний продукт. Все це завдяки своїм плодам, що містять багато БАР. Плоди актинідії – природні концентранти вітамінів А, В, С, Р, РР, β-каротину і мінеральних речовин [3].

В половині плоду актинідії міститься добова норма вітаміну С. Цей фрукт зміцнює імунітет. В плодах багато магнію, корисного для нормалізації роботи нервової системи і йоду, що налагоджує діяльність щитовидної залози. Калій, що міститься у великій кількості у ківі, знижує тиск, виводить холестерин і перешкоджає утворенню тромбів. Цей фрукт вживають проти утворення каменів в нирках і навіть глистів.

При захворюваннях зубів, карієсі, стоматитах, гінгівітах рекомендують полоскання рота соком ягід, які містять ферменти, що відповідають за перетравлення їжі. Сік сприяє реабілітації організму після вживання значних доз антибіотиків.

Встановлено, що екстракт ягід актинідії – корисний засіб від променевого ураження, здатний зв'язувати і виводити із організму радіонукліди [1].

Перші роботи по введенню актинідії в культуру були розпочаті І.В.Мічуріним в 1906 році в Росії і проводились протягом усього його життя. Насіння поступало з Далекого Сходу. Саме він створив селекційний фонд вітчизняних актинідій і отримав перші сорти актинідії коломікта: Ананасна, Клара Цеткін, Ріпчасті, Урожайна, Крупноплідна, які користуються своєю популярністю і нині [4].

Матеріали та методи. З 1959 року селекційну роботу з цією культурою продовжила О.І. Колбасіна, яка захопилася рідкісною культурою і її наукове досягнення в області селекції актинідії Далекого Сходу, пов'язані саме з нею.

На початку ХІХ ст. новозеландським селекціонером А.Елісоном вперше були отримані крупноплідні сорти актинідії, маса плодів яких досягала 150 г. З цього часу культура актинідії стала носити промисловий характер, проте широкого розвитку набула лише в 70-ті роки і стала однією із провідних субтропічних плодових культур.

Результати та їх обговорення. В.Агаш 1983 вказала і передбачила перспективність цих рідкісних культур для широкого вирощування в садах, завдяки тому, що в культурі актинідія не втрачає своїх природних властивостей, навпаки, у неї збільшується розмір плодів, вміст вітаміну С, цукрів, органічних кислот та інших БАР.

Колекція, створена нею містить близько 150 сортів актинідії, більшість з яких ростуть і плодоносять.

Завдяки селекції вітчизняних селекціонерів з'явилися нові сорти з яблучним, суничним, ананасовим, банановим, інжирним, виноградним та іншими смаковими якостями.

Вітчизняний сортовий склад актинідії набагато кращий в порівнянні з зарубіжними, який є не дуже морозостійкий. Такий сорт як «Коломікта» витримує морози до -40 °С.

В Україні селекція актинідії проводиться на основі 5 інтродукованих видів з Далекого Сходу: *A.kolomikta*, *A.arguta*, *A.purpurea*, *A.polygama*, *A.chinensis*.

Видатним українським селекціонером І.М.Шайтаном в НБС імені М.М.Гришка НАН України створені високовітамінні сорти «Сентябрьская», «Фігурна», «Пурпура садова», «Київська гібридна», «Київська крупноплідна». Ці сорти внесені до реєстру сортів України.

Селекція актинідії в НБС імені М.М.Гришка НАН України проводиться вже понад 60 років, а її генофонд на сьогодні складається із 7 видів та близько 200 різних форм і сортів, перспективних для впровадження в садові ценози і є декоративними рослинами для вертикального озеленення – одного із найперспективніших, доступних і виразних засобів декорування будинків і споруд. У садово-паркових композиціях з допомогою трельяжів і пергол виткі рослини в тому числі і актинідія виступають у вигляді різноманітних арок, навісів, стін та коридорів [2].

Нині вертикальне озеленення широко використовують у країнах Європейського Союзу, а саме: у Болгарії, Нідерландах, Італії, Франції, Німеччині, Бельгії, Угорщині та ін.

В садово-парковому будівництві України упровадження реалізації вертикального озеленення у ландшафтний дизайн населених місць є дуже перспективною і актуальною течією [2].

З'ясовано, що завдяки вертикальному озелененню та засобам ландшафтного дизайну можна в короткий термін оформити і прикрасити садово-паркові споруди, фасади, стіни будівель та використати актинідії в облаштуванні благоустрою території.

Висновки. Отже, актинідія – це високодекоративна ліана, яку широко застосовують, як рослинну культуру у вертикальному озелененні, і як лікарську – в медицині.

Перелік посилань:

1. Клименко С.В. Малоизвестные виды плодовых культур/С.В.Клименко, О.Григорьева, Ян Бриндза – Словацкий аграрный университет в Нитре, 2017 с. 12-13.
2. Коваль С.А., Балабак А.Ф. Ефективність використання фізіологічно активних речовин для вирощування садивного матеріалу актинідії виду *Actinidia deliciosa* L.F. // Біологічні науки і проблеми рослинництва: Зб. наук. пр. Уманського держ. аграрного університету. – Умань, 2003. – Спец. вип. – С. 494–499
3. Скрипченко Н. В. Актинідія (сорт, вирощування, розмноження) / Н. В. Скрипченко, П. А. Мороз; Нац. ботан. сад ім. М.М.Гришка НАН України. - К. : Фітосоціоцентр, 2002. - 43 с.
4. Скрипченко Н. В. Біохімічний склад плодів актинідії / Н. В. Скрипченко, К. В. Калайда // Інтродукція рослин. - 2011. - № 3. - С. 98-101.

ІНТРОДУКЦІЙНЕ ВИВЧЕННЯ *DIANTHUS CAPITATUS* BALB. EX DC НА ЗАХОДІ УКРАЇНИ

Могіляк М.Г., Федоровська Я.А., Шевчук О.П., Харчук С.Б.

Ботанічний сад Львівського національного університету

імені Івана Франка

mohulyak@gmail.com, jadvigafedorovska@gmail.com

Ключові слова: *Dianthus capitatus* Balb. ex DC, інтродукція, біологічні властивості культивування